

'Zaak Izak de Jong' in CABR Nicolaas de Jong, geboren 18-10-1896 Kerk Avezaath
Inv nr 1078047

Uit Proces verbaal van aanhouding en inbewaringstelling Nicolaas de Jong dd 13-5-1948:
Zaak Izak de Jong en echtgenote

In verband met de vermelding in het dagregister van de gemeentepolitie te Utrecht, datum 31 augustus 1942, bij dit dossier gevoegd onder no 6 met rood gemerkt en een verklaring ten name van Jacobus Gademans tegenover de rechercheur van de P.R.A. [...] hoorde ik:

14^e **MARIA VAN INGEN**, geboren 8-11-1914 Utrecht, echtgenote van Jacobus Gademans, wonend Scheldestraat 28 te Utrecht: *"In augustus 1942 namen wij een joods echtpaar bij ons in huis die vanuit het Snt Antoniusziekenhuis te Utrecht bij ons thuis werd gebracht. Het is mij niet bekend, dat dit gebeurde door tussenkomst van een zekere Dr. Perel. De twee kinderen van het echtpaar, Ferdinand de Jong en Dinah Roozeboom genaamd, waren op een adres in de Beersestraat 15 te Utrecht, ondergebracht.*

Op 31 augustus 1942, des namiddags om ongeveer 3 uur, werd er bij mij aan de voordeur gebeld en toen ik de voordeur opende, stonden er twee in burger geklede personen voor de deur, die zich bekend maakten als Utrechtse rechercheurs van politie. De een stapte gelijk naar binnen en vroeg mij, of ik joden in huis had. Toen ik dit ontkende, werd ik niet geloofd en de politiemannen zeiden, huiszoeking te moeten doen. Het jodenechtpaar was in de keuken en bij het binnenkomen, ging een van de rechercheurs onmiddellijk naar de bovenverdieping terwijl de andere rechtstreeks de keuken binnenliep. Later is mij gebleken, dat de rechercheur die de keuken is binnengegaan, Smorenburg was genaamd, terwijl de andere luisterde naar de naam van de Jong Ik herken Smorenburg en de Jong aan de foto's die u mij van hen toont [...]. Het echtpaar De Jong-Roozeboom werden directe gearresteerd en per auto, die een straat verder geparkeerd stond, weggevoerd. De joodse eigendommen werden ook in de auto geladen en meegenomen. Van mijn eigendommen heb ik niets vermist. Bij deze arrestatie was mijn man niet aanwezig en toen mijn man thuiskwam, vertelde ik hem wat er was [hier ontbreekt wat] nog niet lang in huis, toen dezelfde rechercheurs weer terug kwamen en mijn man arresteerden. Zij brachten hem evenals de joden, naar het hoofdbureau van politie aan het Paardeveld te Utrecht. De volgende morgen ben ik met eetwaren en kleren naar het Hoofdbureau van Politie gegaan en heb mijn man nog enige tijd gesproken. Daarna ben ik nog enige malen bij mijn man geweest, waarna hij na 9 dagen naar de gevangenis te Amsterdam is overgebracht. Mijn man is in het geheel zeven weken gevangen geweest. Ik herinner mij niet, dat mijn man bij zijn thuiskomst uit de gevangenis, zijn tanden kwijt was. Hierover is nooit gesproken. Wel heb ik later van mijn man vernomen, dat de twee kinderen van het echtpaar De Jong-Roozeboom door Dr. Perel zelf naar Amsterdam zijn overgebracht. Ik kan niet anders verklaren, dan dat de beide rechercheurs correct zijn opgetreden. Ik heb nooit meer iets van de familie De Jong-Roozeboom en hun beide kinderen gehoord."

15^e **DIRK DE HAAN**, geboren 12-11-1905 Utrecht, vertegenwoordiger, wonende Beersestraat 16 Utrecht: *"Op 27 augustus 1942 nam ik door bemiddeling van een zekere Jan Gademans, twee jodenkinderen in mijn huis, om deze aan de jodenvervolging door de Duitsers te onttrekken. De ouders van deze kinderen, de Jong genaamd, waren ondergebracht bij de broer van Jan Gademans, Jacobus Gademans genaamd en wonden in de Scheldestraat te Utrecht. Eddy en Saartje, de jodenkinderen, waren respectievelijk 5 en 7 jaar oud. Op maandag 31 augustus 1942 of dinsdag 1 september daaropvolgend, ontving ik bezoek van Jan Gademans en deze kwam mij vertellen, dat de ouders van de kinderen, bij zijn broer in huis door de Utrechtse politie waren gearresteerd en meegenomen. Wij moesten direct maatregelen nemen voor de kinderen om deze te redden en besloten een ander adres te zoeken. Ik heb deze kinderen voor een nacht*

onderdak kunnen brengen, op een adres in de Rijnlaan te Utrecht. Omdat het mij bekend was, dat Dr. Perel, die van zijn deportatie naar Duitsland niet is teruggekeerd van de onderbrenging van deze joden afwist, heb ik mij en Jan Gademans in verbinding gesteld met deze Dr. Perel en op diens aanraden, hen ik de kinderen overgebracht naar het Joodse Weeshuis op de Nieuwe Gracht te Utrecht. Verder heb ik van deze kinderen niets meer gehoord.”

Proces-verbaal van aantreffen van deze melding in het dagregister van het hoofdbureau van Politie Utrecht op de datum maandag 31 augustus 1942:

Aangebracht door de Brig. Rechercheurs Smorenburg, de Jong, v. Cleef, Arendsen en de rechercheur van Straalen, ter beschikking van de Sipo:

1. Izak de Jong, geb. te Rotterdam 11-7-01. Koopman
2. Dinah Roozeboom, geb. te Groningen 16-7-'02, beiden wonende Justus v. Effenstraat 11 alhier.
3. Jacobus Gademans, geb. te Vinkeveen, 4 januari 1913, fabrieksarbeider, wonende Scheldestraat 28 alhier.
4. Jacobus Gerrit van Oord, geb. te Utrecht 31-5-'93, industrieel, wonende Prins Hendriklaan 94 alhier
5. Greta Jacoba Zwaan, geb. te Banjil N.I. 5-10-'12, privé secretaresse, won. Bartellottilaan 20 te Soest
6. Johannes Adrianus Nicolaas v.d. Hulst, geboren te den Helder 30-3-'92, onderwijzer, wonende Händelstraat 50 alhier